
کتابچه‌ی راهنمای اجرای غربال‌شنوایی نوزادان

آموزش غربال‌گران و تعلیم نحوه‌ی انجام غربال‌شنوایی نوزادان در بدو تولد

نگارندگان:

فرزاد رحیمی، دکتر محسن فیروزبخت

دکتر سعید محمودیان، منصور اسماعیل زاده

عنوان و نام پدیدآور	: کتابچه‌ای راهنمای نحوه‌ی اجرای غربال شنوایی نوزادان : آموزش غربالگران و تعلیم نحوه‌ی انجام غربال شنوایی نوزادان در بدو تولد / فرزاد رحیمی... (و دیگران).
مشخصات نشر	: اصفهان: پیغام دانش، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۸۸ص: جدول.
شابک	: ۹۷۸ ۶۰۰ ۵۹۷۱ ۷۰ ۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: نگارندگان فرزاد رحیمی، محسن فیروزبخت، سعید محمودیان، منصور اسماعیل زاده.
موضوع	: اختلالات شنوایی در نوزادان -- تشخیص -- دستنامه‌ها
موضوع	: غربالگری پزشکی -- دستنامه‌ها
موضوع	: نوزاد -- آزمایش‌های پزشکی -- دستنامه‌ها
شناسه افزوده	: رحیمی، فرزاد؛ ۱۳۴۸ -
رده بندی کنگره	: RT ۲۹۱/۵:۵۹۷۱ ۱۳۹۳
رده بندی دیویی	: ۶۱۷/۸۰۰۸۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۵۲۳۱۷۲

اصفهان: خیابان فردوسی، خیابان منوچهری، خیابان مجمر جنوبی
کوی شهید بیگی، ساختمان گولگندم شماره ۱
تلفن: ۰۹۱۳ ۲۰۰ ۵۱۲۹
www.gol-gandom.com
Email: golgandomesf@gmail.com

انتشارات
پیغام دانش

عنوان: کتابچه راهنمای اجرای غربال شنوایی نوزادان

مگردآورنده: فرزاد رحیمی، دکتر محسن فیروزبخت

دکتر سعید محمودیان، منصور اسماعیل زاده

طراح جلد: زهره باقری

صفحه آرا: مریم تقی پور

ناشر: نداموسوی

تیراژ: ۱۱۰۰ جلد

سال چاپ: ۱۳۹۳

لینوگرافی: طلوع

چاپ: کوثر

صفحات: بهار

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۷۱-۷۰-۵

معاونت: پشتیبانی از معلولیت‌ها

مرکز توسعه پشتیبانی و درمان اعتبار سازمان بهزیستی کشور
کلیه حقوق محفوظ و متعلق به سازمان بهزیستی کشور می‌باشد.

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۸	پیشگفتار
۹	پیش در آمد
	فصل اول
۱۱	شیوع، علل و پیشگیری از افت شنوایی
	فصل دوم
۲۱	غربال
	فصل سوم
۲۷	آزمون گسیل های صوتی گوش
	فصل چهارم
۳۱	آزمون اتوماتیک پاسخ شنیداری ساقه ی مغز (AABR)
	فصل پنجم
۳۵	راهنمای عملی
	فصل ششم
۴۱	آماده سازی پیش-آزمون
	فصل هفتم
۴۹	شرح نتایج آزمون ها
	فصل هشتم
۵۵	غربال شنوایی در بخش مراقبت ویژه ی نوزادان (NICU)
	فصل نهم
۶۳	موارد کلی
	فصل دهم
	روش آموزش OAE و AABR به غربالگران و نحوه ی بررسی صلاحیت کارکردی
۶۹	غربالگران با این دستگاه ها به صورت دوره ای
	فصل یازدهم
۷۹	نحوه ی بررسی مسائل تئوریک و عملی
	فصل دوازدهم
۸۳	ارزیابی
۸۷	مراجع

نزدیک به دو دهه است که معاونت پیشگیری از معلولیت‌های مرکز محترم توسعه پیشگیری و درمان اعتیاد سازمان بهزیستی کشور با تمام توان و قدرت خود در راستای اجرای مطلوب، مناسب و وسیع برنامه غربال شنوایی نوزادان فعالیت می‌کند. بی شک در شرایط اجرایی حاکم، ایجاد و انجام این رسالت بسیار توانفرسا است. در برخی شرایط مشکلات و پیچیدگی‌های کار به حدی می‌رسید که امید به تداوم برنامه کم می‌شد و هر لحظه احتمال آن می‌رفت که متوقف شود. این دوران پر بود از فراز و نشیب‌ها و غم و شادی‌های فراوان. در کنار آن اجرای این برنامه، تجارب و اندوخته‌های کاری و علمی فراوانی را نیز به جمع یاران دفتر پیشگیری و کمیته علمی راهبردی آن هدیه کرد. یکی از این تجارب گرانبها نحوه‌ی پی‌ریزی و شکل‌دهی انتقال مفاهیم، موضوعات و تجارب کاری خصوصاً در زمینه‌ی انجام و اپراتوری غربالگری شنوایی بود. پس از سال‌ها آزمایش، خطا و بررسی نتایج به این نتیجه رسیدیم که باید روشی را اتخاذ کنیم که فارغ از جابجایی افراد و نیروها و مجریان، انتقال تجارب و آموخته‌های میدانی به سادگی از کف نرفته و به بونه‌ی فراموشی سپرده نشود. حاصل این تجربه‌ها همین کتاب است که به عنوان یکی از روش‌های ثبات و ماندگار شیوه‌های عملیاتی غربال به نگارش در آمده است.

هدف این بوده که در هر شهر، روستا، شهرستان و استانی این مجلد به عنوان الفبای اصلی روش آموزش غربالگران به کار آید. به این ترتیب تغییر افراد و مدیران در کل کشور خدشه‌ای بر روند آموزش غربالگران و اپراتورها نخواهد داشت. شاید این کتاب به نوعی سر فصل دروس «نحوه‌ی آموزش غربالگران» باشد که بصورت یکپارچه خطوط اصلی انجام این کار را برای دست‌اندرکاران طرح، در هر نقطه از کشور و در هر زمان مشخص می‌سازد. دست‌اندرکاران مناطق با یکارگیری این خطوط اصلی و با توجه به تجارب بومی خود (بدون آنکه از خطوط اصلی آموزش غربالگران عدول نمایند) می‌توانند روند آموزش هر غربالگر را قبل و بعد از ورود به میدان عمل تعیین نموده و صلاحیت اجرای این کار را در او محک بزنند این کتاب برای آموزش‌های ضمن خدمت و تجدید آموزش‌ها نیز سودمند می‌باشد.

معاونت پیشگیری از معلولیت‌ها تأکید می‌نماید که آموزش استاندارد و صحیح به غربالگران (چه ادیولوژیست‌ها و چه افراد دیگر) جزء ضروریات است و مهمتر از آن کنترل‌های پس از ورود فرد می‌باشد. آغاز روش‌های بالینی بایشی مناسب برای بررسی عملکرد غربالگران در طول سالیان و بررسی نیاز ایشان به آموزش‌های مجدد نیز از اهم مسائل و موارد می‌باشد. این دفتر امید آن دارد که با همت دست‌اندرکاران و متولیان، هر روز بیشتر از روز قبل شاهد ارتقای سطح کمی و کیفی طرح در کل ایران باشیم.

با آرزوی توفیق

دکتر محسن فیروزخت- منصور اسماعیل زاده

زمستان ۱۳۹۲

پیشگفتار

طبق برآوردها در برخی کشورها (مثلاً اسکاتلند) هر هفته یک نوزاد ناشنوا بدنیا می‌آید. بر اساس بررسی‌های انجام شده توسط معاونت پیشگیری از معلولیت‌ها، مرکز توسعه پیشگیری و درمان اعتیاد سازمان بهزیستی کشورمان در ایران در هر هفته حدود ۴۰ کودک با افت شنوایی متوسط تا عمیق بدنیا می‌آید و در واقع هر روز ۶ کودک دچار نقص شنوایی به جمع ناشنوایان کشورمان اضافه می‌شوند. این آمار عددی بزرگ و قابل تعمیق است. این برآورد تنها بر اساس پوشش غربال فراگیر شنوایی نوزادان در ۶۰٪ از نوزادان متولد شده می‌باشد. پس به نظر می‌رسد که ابعاد این مشکل عمیق‌تر و بحث‌انگیزتر از آن چیزی است که تصورش را می‌کنیم. اگر بتوانیم این نوزادان را هر چه سریع‌تر شناسایی کنیم، یعنی ظرف چند هفته اول زندگی ایشان، می‌توانیم به آنها و والدینشان کمک کنیم و امکانی را فراهم نماییم که ایشان از حداقل حقوق بهداشتی و درمانی خود بهره‌مند گردند. کمک به این کودکان و خانواده ایشان از همان اول زندگی بهترین راه برای کاستن از عوارض ناشنوایی است. بهترین راه برای یافتن کودکانی که ناشنوا به دنیا می‌آیند آن است که تمام تازه متولدین را بلافاصله بعد از تولد آزمایش کنیم.

بحث یکپارچه‌سازی نحوه‌ی انجام تست غربال و هماهنگی در آموزش غربالگران جزء مسائلی است که هم بردقت و صحت برنامه تأثیر می‌گذارد و هم حساسیت و ویژگی پروتکل را بهبود می‌بخشد. در این مجلد تمرکز بر این مبحث است و هدف تدوین و شرح درس‌های همسانی است که همکاران این حوزه در سراسر ایران از آن تبعیت نمایند. امید که این مرقومه مفید بوده و مورد توجه و استفاده قرار گیرد.

فرزاد رحیمی - دکتر سعید محمودیان

زمستان ۱۳۹۲